

Wprowadzenie

Niniejsza praca zbiorowa stanowi potwierdzenie zmiany paradygmatu prawa rolnego. Tradycyjnie było ono ujmowane jako prawo regulujące zasady wykorzystania gruntu rolnego do produkcji rolnej. Obecnie sfera zainteresowania tej gałęzi prawa uległa zasadniczemu rozszerzeniu i obejmuje raczej zagospodarowanie przestrzeni rolniczej. Coraz więcej regulacji prawnorolnych dotyczy bowiem problematyki nawiązującej do ochrony środowiska na obszarach wiejskich, przedsiębiorczości rolnej, wspierania rozwoju obszarów wiejskich czy bezpieczeństwa żywności. Kierunek ten stanowi potwierdzenie zmian, jakie w ostatnim okresie nastąpiły we Wspólnej Polityce Rolnej, której cele są definiowane przez wspieranie konkurencyjności rolnictwa, zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi i klimatem oraz osiągnięcie zrównoważonego rozwoju terytorialnego wiejskich gospodarek i społeczności. Trendy te znalazły odzwierciedlenie w problematyce poruszanej przez uczestników ogólnopolskiej konferencji naukowej studentów i doktorantów, która odbyła się w Katowicach w dniu 24 maja 2018 r.

Zamieszczone w pracy artykuły zostały podzielone na dwa bloki tematyczne. Pierwszy traktuje o prawie rolnym, a w szczególności o rygorystycznych zmianach wprowadzonych ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, która weszła w życie w 2016 r. Uczestnicy konferencji zauważyli, że słuszne założenie, że grunty rolne powinny być traktowane jako dobro wspólne pozostające pod ochroną władz publicznych nie uzasadnia braku dbałości w tworzeniu prawa zgodnego z Konstytucją. Dotyczy to zarówno nieproporcjonalnej ingerencji w istotę prawa własności (rozporządzalności tym prawem), naruszenia wolności działalności gospodarczej, w tym w zakresie rolnictwa, zachwiania reguł prawa dziedziczenia, jak i naruszenia równości wobec prawa (nieuzasadnione uprzywilejowanie wyznaniowych osób prawnych). W tej części niniejszej publikacji omówiona została także problematyka spółek jako organizacyjnoprawnej formy współdziałania rolników oraz wskazano na kwestię utrudnień w obrocie nieruchomościami rolnymi z udziałem spółek prawa handlowego. Podjęto również tematykę ochrony dóbr intelektualnych w rolnictwie. Swoistą klamrą spajającą

zaprezentowane rozważania był postulat powrotu do koncepcji kodeksu rolnego, w którym uregulowane zostałyby kwestie ustrojowe prawa rolnego. Kolejna grupa zagadnień dotyczyła instrumentów prawnofinansowych w rolnictwie. Szczegółowej analizie poddana została kwestia opodatkowania rolnictwa w Polsce, w zakresie podatku rolnego, ale również podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku dochodowego od osób prawnych. Także w tym zakresie wnioski uczestników konferencji sprowadzają się do postulatu głębokich zmian w modelu opodatkowania rolnictwa w Polsce.

Drugi blok tematyczny pracy obejmował zagadnienia prawa żywnościowego. Problematyka nowej żywności, trwałości produktów żywnościowych i przeciwdziałania marnowaniu żywności czy Zasady Dobrej Praktyki Produkcyjnej i Dobrej Praktyki Higienicznej to tematyka ważna nie tylko dla prawników agrarystów, ale i dla producentów żywności oraz konsumentów. Również wnioski, jakie wysnuto na podstawie artykułów zawartych w tej części opracowania, sprowadzają się do postulatu stworzenia rozwiązania modelowego w zakresie zapewnienia odpowiedniej ilości bezpiecznej żywności. Kształt tego modelu powinien być jednak dokładnie przemyślany, z uwzględnieniem celów, jakie ustawodawca chce osiągnąć. Deklaracje o potrzebie zapewnienia sprawnego systemu bezpieczeństwa żywnościowego pozostaną bowiem bez pokrycia, jeżeli nie zapewni się konsumentom odpowiedniej ochrony.

Dorota Łobos-Kotowska